

לדון בזה רק מדיני הכא להרגך ורודף אלא מגדרי מלחמה.

ונראה דלא שייך בכח"ג תורת מלחמה, דהנה אשכחן בתורה גדר של ריב וגדר של מלחמה, וכדכתי' בקרא וכי יריבון אנשים וכתוב כי תקרב אל עיר להלחם עליה, ובודאי דאין הכונה בהך קרא רק להיכי תימצי בעלמא דבכדי לכבוש העיר אנו זקוקים למלחמה, אלא דיש כאן גדר של מלחמה ואפילו כלפי עיר אחת, וצריך לברר הגדר אימת הוא ריב ואימת חשיב מלחמה.

וג' דאין החילוק בזה בין אנשים יחידים למציאות של עיר, אלא דתורת מלחמה הוא כששלטון נלחם בחבירו, וכדחזינן ביהושע דלכל עיר היה מלך וא"כ עיר היינו מלכות, ולפ"ז לא היה גדר מלחמה לרדיפתו של עשוי ועל כן לא שייך לדון בזה מצד גדרי מלחמה.

הכרח דהנך מצוות הוו בעיקר דין המלחמה

ד. ואף דנתברר לן דאיכא דיני מלחמה ונתחדש היתר הריגה מצד החפצא דמלחמה, אכתי היה מקום לפרש דהך דינא דכתב הר"מ דמלחמת מצוה שאני לגבי הא דאם לא השלימו אין מניחין מהן נשמה, אינו מדיני מלחמה, אלא הטעם לזה הוא משום לתא דהמצוה דאיכא בהו, דנצטוינו במצוה דלא תחיה ובמצוה דתמחה את זכר עמלק ועל כן אין מניחין נשמה.

אמנם לפ"ז נמצא דברשות הוא דדיינינן גדרי מלחמה משא"כ בז' עממין ועמלק עיקר הכונה היא לקיום המצוה דלא תחיה ומצוה דתמחה אלא שהולכין לקיים המצוה בדרך של מלחמה, ומלשון הר"מ לא משמע כן אלא דבדין המלחמה נתחדש דאיכא חילוק בין מלחמת הרשות למלחמת ז' עממין ועמלק, ועל כן נראה דסבירא ליה להר"מ דנתחדש בקרא תורת מלחמה שיש עליה שם "מלחמת מצוה", והיא חלוקה בעיקר דינה ממלחמת הרשות, דהמצוה להכרית עמים אלו מהניא לאשוויי חלות דין בעיקר דין המלחמה דשאני מלחמה זו דדינה דהורגין בה כל נשמה. [וע"ע לקמן אות ג ד מש"נ בזה]

ולפ"ז מבואר מדברי הר"מ דהנך קראי דלא תחיה כל נשמה ותמחה את זכר עמלק אתו לאורויי לן דיני המלחמה דהנך אומות, דדרשינן מהך קרא דצורת המלחמה דעושין עמהן היינו

באופן של הריגת כל נשמה, ונמצא דאין זה מצוה בפני עצמה להרוג כל נשמה מז' עממין ועמלק אלא דהמצוה קובעת צורת המלחמה דהיא נעשית באופן דהורגים כל נשמה.

נא"ה, ע"י לקמן אות ד' ס"ק ד דכל זה א"ש לדבריו בספר המצוות דהחיוב רמי על הציבור, וצ"ת אם שייך לומר כן גם לדבריו ביד החזקה דאכל יחיד ויחיד רמי חיובא.

ישוב להשמטת הר"מ דין הריגת הבהמות

ו. ולפ"ז י"ל דבהא הוא דתליא דינא דהספרי דאיכא חיוב הריגת הבהמות דעמלק, דדוקא אם אמרינן דפירושא דהך קרא דתמחה את זכר עמלק הוא כפשוטו דנתחדשה בהו מצות מחיה הוא דשייך לומר דקיימא הך מצוה אפילו כלפי הבהמות, אבל למש"כ דס"ל להר"מ דאין זה מצוה בפני עצמה למחות זכר עמלק אלא דמצוה זו באה לקבוע צורת המלחמה דעושים עמהן דהיא נעשית באופן של מחיית זכרם, נמצא דלדידיה החיוב הוא מלחמה בעמלק, וכיון שכן י"ל דס"ל להר"מ דלא שייך לרבות בדין זה אף הבהמות מאחר דלא יתכן גדר של מלחמה בבהמות, ומהאי טעמא השמיט הר"מ דינא דהספרי ולא הזכיר חיוב הריגת הבהמות. [נאכתי צ"ב מקורו, ולא אהנו דברינו אלא לפרש דעתו וסברתו].

נא"ה, והא דצוה שמואל לשאול להמית הבהמות י"ל דיפרש הר"מ כדברי רש"י בפירושו לשמואל דכתב הטעם משום דהיו עושין כשפין והופכין עצמן לבהמות, או דהתם הוראת שעה הואי על פי נביא וכדברי הר"מ בהקדמתו לפיהמ"ש וכמש"כ במנ"ח, יעו"ש].

ביאור לפ"ז במעשה דשאל ואג

ז. ובזה נפתח לנו פתח להבין דעתו של שאל בענין אגג דכתיב בקרא ויחמול שאל והעם על אגג וגו' ולא אבו החרימם. ובודאי אין כונת הכתוב כפשוטו דמתוך רחמים לא הרגו, אלא דהיה לו לשאול סיבות להשאירו בחיים, וכונת הכתוב דויחמול היינו דעל ידי שהניחו חי מחמת הסיבות והחשבונות הרי נמצא שחמל עליו והשאירו בחיים, וצריך להבין איך הותר לו להניחו בחיים ולבטל המצוה.